

Albert Schweitzer
Fundacja Alberta Schweitzera

COMPASSION
in world farming
ciwf.pl

otwarte
klatki

Warszawa, 3.11.2023

Szanowny Pan Janusz Wojciechowski
Komisarz UE ds. Rolnictwa

Komisja Europejska
Rue de la Loi 200, 1000 Bruksela, Belgia

Temat: Przyszłościowe rozwiązania prawne z korzyścią dla zwierząt, środowiska i ludzi w ramach przeglądu prawodawstwa regulującego transport żywych zwierząt

Szanowny Panie Komisarzu,

Jako koalicja wiodących organizacji pozarządowych działających na rzecz ochrony zwierząt tzw. hodowlanych w Polsce, zwracamy się do Pana z gorącą prośbą.

W samym tylko 2019 roku na terenie Unii Europejskiej i poza jej granice przetransportowano ponad 1,6 miliarda żywych zwierząt tzw. hodowlanych. Jedynie w Polsce było to: 1,9 mln osobników bydła, 21 mln świń, ok. 1,2 mld ptaków, ponad 13 mln ryb tzw. hodowlanych (nie uwzględniając ryb akwariowych) oraz setki tysięcy innych zwierząt przeznaczonych głównie do uboju. Większość z nich była przewożona wiele razy (minimum dwa) w czasie swojego relatywnie krótkiego życia. Transport taki, zwłaszcza na duże odległości, stanowi poważny problem w zakresie dobrostanu zwierząt. W jego trakcie przewożone zwierzęta narażone są na cierpienie i stres powodowane takimi czynnikami jak głód, pragnienie, nieodpowiednia temperatura czy zmęczenie, które uwydatniają się ze względu na brak odpowiedniej przestrzeni i możliwości odpoczynku podczas transportu.

Transport żywych zwierząt jest nie tylko ryzykowny dla samych zwierząt, ale może mieć również negatywny wpływ na zdrowie publiczne i środowisko naturalne, gdyż nieodpowiednie warunki transportu przyspieszają rozprzestrzenianie się chorób i są czynnikiem rozwoju oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe.

Konieczność wprowadzenia zmian w przepisach dotyczących transportu zwierząt jest kwestią niezwykle istotną dla decydentów i decydek oraz obywateli i obywaterek UE. W ostatnich latach zarówno [Europejska Agencja ds. Bezpieczeństwa Żywności](#), jak i [Parlament Europejski](#) oraz [Europejski Trybunał Obrachunkowy](#) przedstawiły swoje zalecenia dotyczące transportu żywych zwierząt, podkreślając wagę i pilność, z jaką należy zająć się tym problemem. Ponadto najnowsze badanie [Eurobarometr](#) opublikowane w październiku wykazało, że przeważająca większość respondentów w UE (83%) i w Polsce (76%) uważa, że czas podróży w przypadku komercyjnego transportu żywych zwierząt powinien zostać ograniczony.

Jak nam wiadomo, przegląd przepisów unijnych dotyczących ochrony żywych zwierząt podczas transportu jest obecnie konsultowany pomiędzy służbami Komisji. Wierzymy, że jest to szansa do stworzenia osadzonych w najnowszych badaniach naukowych ram prawnych, które poprawią warunki dobrostanu milionów zwierząt oraz ograniczą rozprzestrzenianie się chorób i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, przy jednoczesnym rozwoju przyszłościowego, opłacalnego i zrównoważonego sektora rolnictwa.

W oczekiwaniu na opublikowanie wniosku ustawodawczego w zakresie nowelizowanego rozporządzenia chcielibyśmy podkreślić konieczność wprowadzenia następujących zmian, szczegółowo omówionych w przedmiotowym [raporcie](#) organizacji Eurogroup for Animals:

- Czas przewozu zwierząt powinien z zasady zostać ograniczony do **maksymalnie 8 godzin**. Ograniczenie takie powinno dotyczyć nie tylko zwierząt transportowanych do ubojni, ale także w przypadku zwierząt przewożonych w innych celach komercyjnych. Wniosek ustawodawczy powinien również uwzględniać potrzeby konkretnych gatunków i kategorii zwierząt, i tym samym skrócić dopuszczalny czas przewozu do maksymalnie 4 godzin w przypadku drobiu, królików i zwierząt w wieku poprodukcyjnym.
- Warunki transportu sprzyjają rozprzestrzenianiu się bakterii, w tym bakterii opornych na środki przeciwdrobnoustrojowe. Należy wziąć to pod uwagę przy ustalaniu maksymalnego czasu podróży, aby ograniczyć dalsze rozprzestrzenianie się chorób i oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe zarówno wśród zwierząt jak i ludzi.
- Przewóz zwierząt ciężarnych, u których minęło 40% lub więcej okresu ciąży, powinien zostać zabroniony.

- Co więcej, z racji tego, że zwierzęta nieodsadzone od matki mają słabiej rozwinięty układ odpornościowy, we wniosku należy wprowadzić **minimalny wiek umożliwiający transport** uwzględniający stopień rozwoju układu odpornościowego zwierząt. W przypadku cieląt transport nie powinien być dozwolony przed ukończeniem 12 tygodnia życia.
- **Ilość dostępnej przestrzeni** musi również w pełni uwzględniać potrzeby poszczególnych gatunków i kategorii zwierząt, umożliwiając każdemu zwierzęciu stanie, siedzenie lub leżenie w naturalnej pozycji, obracanie się, stały dostęp do wody i korzystanie z przepływu powietrza przez systemy wentylacyjne. Podobnie wysokość sufitów musi zapewniać odpowiedni prześwit nad kręgosłupami zwierząt. Pojemniki na drób nie powinny mieć wysokości pozwalającej ptakowi na stanie, gdyż może to skutkować upadkiem i obrażeniami. Powinny one umożliwiać każdemu ptakowi wygodne siedzenie z podniesioną głową.
- Należy określić **temperaturę maksymalną i minimalną** podczas przewozu, ponieważ obecne przepisy ograniczają transport żywych zwierząt jedynie wtedy, gdy temperatura przekracza $+30^{\circ}\text{C}$. Na transport należy zezwolić wyłącznie, gdy temperatura zewnętrzna podczas przewozu będzie wynosić **od $+5^{\circ}\text{C}$ do $+25^{\circ}\text{C}$** . Aby zapewnić egzekwowanie przepisów dotyczących temperatury, każdy środek transportu powinien być wyposażony w czujniki rejestrujące temperaturę we wszystkich przegrodach. Podobnie jak w powyższych przypadkach należy wziąć pod uwagę ograniczenia wynikające z gatunku i kategorii zwierzęcia. Dodatkowe limity powinny obowiązywać w przewozie krów w okresie laktacji (od $+5^{\circ}\text{C}$ do $+15^{\circ}\text{C}$), kur niosek transportowanych na rzeź (od $+15^{\circ}\text{C}$ do $+25^{\circ}\text{C}$) i królików (od $+5$ do $+20^{\circ}\text{C}$).
- Aby zapewnić pełną zgodność z prawnie wiążącym [wyrokiem TSUE C-424/13](#), w terminie maksymalnie 18 miesięcy od wejścia w życie nowelizacji rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005, powinien zostać wprowadzony zakaz eksportu bydła, świń, drobiu, królików i owiec poza granice UE (niezależnie od czasu trwania podróży, warunków transportu, użytego środka transportu i celu wywozu), ponieważ niemożliwym jest zagwarantowanie minimalnych standardów unijnych dobrostanu zwierząt w krajach trzecich.

Albert Schweitzer
Fundacja Alberta Schweitzera

COMPASSION
in world farming
ciwf.pl

otwarte
klatki

Jak wskazuje najnowsze badanie organizacji Human Behaviour Change for Life (“The benefits of transporting carcasses over live animals”, publikacja: 7.11.2023), odejście od przewożenia żywych zwierząt z UE do państw trzecich na rzecz eksportu tusz wiąże się z wieloma korzyściami ekonomicznymi i środowiskowymi. Jak wynika z wyliczeń, transport tusz jest około 2,5 razy bardziej opłacalny w przeliczeniu na kilogram niż eksport żywych zwierząt (€1,65/kg w porównaniu do €3,99/kg). Poza optymalizacją kosztów produkcji, taka zmiana może również zwiększyć międzynarodową konkurencyjność unijnych sektorów rolnego i mięsnego, zwiększając atrakcyjność produktów UE na rynkach światowych.

Co więcej, eksport żywych zwierząt powoduje o 6 razy wyższą emisję gazów cieplarnianych i zużycie paliwa na kilogram mięsa niż eksport tusz, co stanowi znaczne obciążenie dla środowiska. Odejście od przewożenia żywych zwierząt byłoby zgodne z celami zrównoważonego rozwoju i pozycjonowałoby UE jako odpowiedzialnego i świadomego ekologicznie partnera handlowego.

Wreszcie, zmiana taka przyniosłaby także korzyści dla samych rolników i rolniczek, w szczególności mało- i średnioobszarowych. Przejście na eksport tusz mogłoby z jednej strony zwiększyć ich dochody i wzmocnić ich pozycję rynkową, zaś z drugiej poprawić ich bezpieczeństwo finansowe w związku z rozprzestrzenianiem się chorób takich jak ptasia grypa i afrykański pomór świń.

W imieniu Fundacji Alberta Schweitzera, Fundacji Compassion in World Farming Polska, Fundacji Green REV Institute i Stowarzyszenia Otwarte Klatki, działających na rzecz ochrony zwierząt tzw. hodowlanych w Polsce, zwracamy się do Pana z gorącą prośbą o wsparcie powyższych rozwiązań podczas konsultacji między służbami Komisji. Z ogromną nadzieją oczekujemy na publikację nowego wniosku ustawodawczego, który, jak ufamy, przyniesie poprawę zdrowia i dobrostanu milionów zwierząt przewożonych w UE i poza nią.

Z wyrazami szacunku,

Anna Spurek

Fundacja Green REV Institute, COO

Grzegorz Stachacz

Fundacja Alberta Schweitzera, Prezes

Małgorzata Szadkowska

Fundacja Compassion in World Farming

Polska, Prezeska

Paweł Rawicki

Stowarzyszenie Otwarte Klatki, Prezes